

15 razloga za posjet Bruxellesu i niti jedan nema veze s Europskom unijom

Bruxelles je iznenađujuće uzbudljiv, zanimljiv i povrh svega divan grad. Osim uloge domaćina Europske unije, nudi i pregršt fantastičnih gastronomskih užitaka i nezaobilaznih kulturnih lokacija

Grand-Place: Grand-Place je glavna turistička znamenitost Bruxellesa, koja svake godine privuče na tisuće turista koji se probijaju kroz uske popločene ulice i dive izvanrednoj arhitekturi 39 cehovskih kuća koje ih okružuju, ili sjede na jednoj od terasa, uživajući u poznatom belgijskom pivu i pogledu na Vijećnicu – kraljicu ovoga trga. Ovdje nije impresivna samo arhitektura; posebno su lijepi pozlaćeni i ulašteni ukrasi na pročeljima zgrada koji blistaju na popodnevnom suncu. Tijekom posjeta Bruxellesu trebalo bi više puta otići na Grand-Place jer svako doba dana ostavlja poseban dojam. Nekoliko dana u tjednu na trgu je tržnica cvijeća, a često se organiziraju i različita događanja i koncerti, od kojih je najpoznatiji Ommegang, živopisni srednjovjekovni festival koji se održava svakog srpnja. Svake dvije godine ovdje se postavlja i golemi cvjetni tepih koji prekrije cijeli trg.

Galleries Royales Saint-Hubert: Impozantnim prolazom Galleries Royales Saint-Hubert svake godine prođe šest milijuna ljudi. Galerija se nalazi u blizini Grand-Placea, a u njoj su smješteni luksuzni butici, čokolaterije, trgovine s nakitom i modnim dodacima, poklon galerije, restorani te kino i dva kazališta – Théâtre des Galeries i Théâtre du Vaudeville. Iznimno visok stakleni svod omogućava ulaz prirodne svjetlosti. Poseban je užitak sjesti na terasu jednog od elegantnih kafića i uživati u detaljima koji krasi ovo mjesto, nastalo prema ideji arhitekta Jean-Pierrea Cluysenaara. Gradnja je dovršena 1847. i odmah je postalo omiljeno mjesto za izlazak više klase. Upravo u ovoj galeriji 1. ožujka 1896., nakon premijere u Parizu, braća Lumière prikazala su svojih deset kratkih filmova. U galeriji se nalazi i Museum of Letters and Manuscripts, u kojem se čuvaju pisma i manuskripti renomiranih umjetnika, znanstvenika i povijesnih ličnosti, uključujući Van Gogha, Einsteina i belgijskog šansonijera Jacquesa Brela.

Belgijski krumpirići: Francuzi će reći da su francuski, a Belgijanci da su belgijski. Rat oko toga prepustit ćemo njima, a mi ćemo uživati u ukusnim krumpirićima koji se mogu naći na puno mjesta u gradu. Popularne friterije nude slasne zlatnožute

krumpiriće, izvana hrskave, a iznutra mekane. Svoj fantastični okus navodno duguju dvostrukom prženju u dubokom ulju – kako bi dobili prepoznatljivu tamnozlatnu boju. Najčešće se poslužuju s majonezom (ponekad začinjenom češnjakom) i kečapom, no na većini mjesta možete birati i druge umake i dodatke. Jedno od najpoznatijih i najstarijih mjesta je Maison Antoine (Place Jourdan 1).

Stripovi: Šetajući Bruxellesom, teško je ne zamijetiti belgijsku ljubav prema stripu. Takozvana comic strip walk ruta vodi vas u obilazak mnogobrojnih street art crteža koji ukrašavaju ogromne površine gradskih pročelja ili kipova postavljenih po gradu. Priče o njihovim protagonistima i pozadinu nastanka komičnih scena možete istražiti u briselskom Muzeju stripa. Ondje ćete saznati i nešto što možda niste znali – da su brojni i omiljeni crtani likovi „rođeni“ upravo u Belgiji. Tako su na primjer i kod nas popularni Štrumpfovi zapravo Belgijanci, nastali kao sporedni likovi u jednom drugom stripu Pierrea Culliforda. I ne samo to: iz poteza pera belgijskih crtača stripa rodili su se i Tintin (djelo poznatog Hergéa), Lucky Luke, Gaston Lagaffe te brojni drugi likovi o kojima smo kao mali čitali ili ih gledali u crtanim filmovima. Comics Art Museum nalazi se na adresi Rue des Sables 20, a otvoren je svaki dan od 10 do 18 sati. Detaljan popis lokacija comic strip walka potražite na visit.brussels.

Mini Europe: Mini Europe jedno je od najposjećenijih i najzabavnijih mjesta u Bruxellesu, a posjet toj atrakciji uistinu će vas oduševiti. Ne radi se samo o savršenom mjestu za fotkanje čudesnog svijeta u kojem možete glumiti diva i zabaviti se u neozbiljnom paradiranju; bit ćete dodatno iznenađeni s kolikom se predanošću i ozbiljnošću pristupilo izradi mini replika najpoznatijih znamenitosti iz metropola Europske unije, izrađenih u mjerilu 1:25 u odnosu na originale. Ovo je ujedno i savršeno mjesto na kojem ćete čuti zanimljive informacije o njihovoj povijesti i arhitekturi, načinu života i ulozi u europskoj prošlosti. Osim toga, nadahnut će vas i za vaše sljedeće putovanje, kako biste te male verzije vidjeli u njihovoj pravoj veličini. Stoga ne čudi što ovdje ističu kako su replike gradova zapravo veća atrakcija za odrasle nego za djecu, kao što bi se u prvi mah moglo pomisliti. Iznenadit će vas i neki od podataka o pojedinim izlošcima, pogotovo kada čujete koliko je truda i materijala te brige o detaljima utkano u mini verzije, primjerice, tornja u Pisi, lisabonskog Torre di Belema, francuskog dvorca Chenonceaua...

Parc du Cinquantenaire: Cinquantenaire park nazvan je po godini u kojoj je nastao – 1880. – na 50. obljetnicu belgijske neovisnosti. Prostrana zelena oaza ukrašena je raskošnim vrtovima, spomenicima i zanimljivim muzejima, kao što su Royal Museum of the Armed Forces & Military History, Royal Museum of Art and History te Autoworld, odnosno Muzej vintage automobila. Široka šetališta koja vode do tih zdanja dizajnirao je Victor Horta. Parkom dominira slavoluk s tri luka na čijem se vrhu nalazi brončana kvadruga, a odozgo se pruža predivan pogled na grad. Park se često koristi za razna događanja – koncerte, vojne parade, drive-in kino, a u njemu je i polazna točka za

briselsku utrku na 20 kilometara.

Théâtre Royal de la Monnaie: Ova tradicionalna operna kuća često se skraćeno naziva La Monnaie. Nalazi se na mjestu gdje su se nekoć izrađivale kovanice, pa otuda i ime. Obnavljana je tri puta, pod utjecajem različitih vladara Bruxellesa. Ova je lokacija poznata i po tome što se simbolično smatra mjestom rođenja Belgije. Naime, upravo je ova operna kuća imala važnu ulogu u stvaranju Kraljevine Belgije, nakon što je opera koja se u njoj izvodila inspirirala revoluciju 1830. Nakon prikazivanju opere La Muette de Portici, Daniela Aubera, koju je kralj Willem I. zabranio zbog poticajnog sadržaja, izbila je pobuna koja je prerasla u Belgijsku revoluciju, rezultirajući neovisnošću države. Danas se u ovoj kući ne izvode samo operne arije, već i predstave, recitali, plesne točke i koncerti.

Pivo: Posjetiti Bruxelles, a ne probati barem jednu vrstu piva, jednostavno je nedopustivo. Oni koji ga vole neće se moći dovoljno nauživati, isprobavajući različite varijante craft i samostanskih piva: svijetlo, tamno, gorko, slatko, s prirodnom fermentacijom, s voćnim okusima... Meniji u pivnicama podijeljeni su po tim kategorijama, a ako imate neku obvezu zbog koje morate ostati pribrane glave, koristit će vam podatak o postotku alkohola, vidljiv pored svakog piva. Prije o što se počnete buniti „ali ja zapravo ne volim pivo“, morate znati da ćete ovdje naći toliki broj odličnih piva, drukčijih od onih prema kojima ste zaključili da ih ne volite, da ćete za neka posumnjati da spadaju u tu kategoriju pića. To ne znači da morate isprobati svaku vrstu, prije nego nađete onu najprikladniju. Naime, odaberete li mjesto poput Moeder Lambica (Place Fontainas 8), iz dnevnog menija ili pivske karte, određene prema karakteristikama piva, lako ćete odabrati vrstu koja vam najbolje odgovara. Za dodatna pitanja na usluzi su vam konobari koji su odlični poznavatelji piva i začas će odgonetnuti kakav okus volite. Ponesite kući nekoliko boca, kao suvenir za sebe, ili kao prijatelje pivoljupce. Idealno mjesto za kupovinu je De Biertempel (Grasmarkt 56b).

Atomium: U blizini atrakcije Mini Europe, koja ogromne stvari prikazuje u puno manjim dimenzijama, nalazi se fantastična konstrukcija koja sićušnu molekulu željeza prikazuje u golemom izdanju, tj. uvećanu čak 165 milijardi puta. Atomium su osmislili inženjer André Waterkeyn te arhitekti André i Jean Polak, a otvoren je povodom svjetske izložbe 1958. godine, nakon koje su ga planirali maknuti. No, budući da je postao toliko popularan, odlučeno je da ostane kao trajna zanimljivost ovoga grada. Između 2004. i 2007. godine u potpunosti je renoviran te su dijelovi od aluminija postepeno zamijenjeni novim, od nehrđajućeg čelika. Kako bi se pokrio dio troškova renoviranja, stari dijelovi Atomiuma prodavani su kao suvenir (po cijeni od 1000 eura za jedan aluminijski trokut). Konstrukcija čitavog zdanja visoka je 102 m i teška 2400 tona; promjer svake kugle (atoma) je 18 metara, a tube koje ih spajaju duge su između 23 i 26 metara. Od 9 kugli, 6 je otvoreno za javnost. U njima se nalaze

vidikovci, izložbeni prostor u kojem možete pročitati kako je Atomium nastao, prostor za privremene izložbe, prostorija za evente te dio u koji mogu doći i djeca na druženje i spavanac. Između pojedinih kugli vode vrlo strme i pomalo klaustrofobične stepenice, a do one najviše, u kojoj se nalazi vidikovac i restoran, dolazi se dizalom koje je u vrijeme gradnje ove konstrukcije bilo najbrže na svijetu.

Čokolada: U Bruxellesu imate idealnu priliku uživati u svjetski poznatoj slasnoj belgijskoj čokoladi. U gradu se nalazi Muzej čokolade te brojne prodavaonice poznatih brendova – Godiva, Leonidas i Neuhaus (izumitelj pralina), s dugom tradicijom proizvodnje ovih božanstvenih delicija. Čokolaterije Corné Dynastie, Planète Chocolat, Wittamer, Café-Tasse, Bruyere, Vandenhende, Corné Port-Royal, nude prezentaciju izrade čokoladnih delicija, objašnjavaju podrijetlo njihovih vrhunskih sastojaka i pričaju o majstorima čokolade koji svoje vještine i tradicionalne recepte prenose generacijama, neprekidno usavršavajući svoje umijeće. Najbolji dio svega je naravno sama degustacija.

Vafli: Uz belgijsku čokoladu najpopularniji desert su vafli koji se izrađuju na dva načina. Briselski vafli (gaufres de Bruxelles) imaju pravokutan oblik, mekani su i ukusni i nisu jako slatki, a dodaje im se šećer u prahu, čokolada, šlag, sladoled ili voće. Druga vrsta potječe iz Liègea (gaufres de Liège), ima okrugli oblik, a hrskaviji su i slađi jer im se dodaje kristalizirani šećer, zbog čega su i tvrdi i pomalo ljepljivi. Preporuča se kupovati vafle iz žutih food truckova koji se nalaze u blizini turističkih znamenitosti.

Dagnje: Od gastronomskih preporuka koje sam očekivala u Bruxellesu, najviše su me iznenadile dagnje! Dok sam nestrpljivo i pomalo skeptično čekala večeru u Chez Léonu, jednom od najpoznatijih tradicionalnih restorana u gradu, nisam mislila da ću ga pamtiti i po odličnim jelima od morskih plodova. Kasnije sam shvatila da su dagnje briselska delikatesa koju pripremaju na više načina: najčešće s bijelim vinom, peršinom i maslacem ili zapečene sa sirom – što je najpopularnije jelo u spomenutom restoranu. Snalažljivi kakvi jesu, Belgijanci su i dagnje spojili sa svojim drugim poznatim specijalitetom – prženim krumpirićima – koje najčešće poslužuju kao prilog.

Art Nouveau & Art Déco: Pokret Art nouveau donio je krajem 19. stoljeća novu perspektivu u arhitekturu i primijenjenu umjetnost, a nastao je oko 1893. u Bruxellesu. Njegovi zagovornici bila su dvojica arhitekata – Victor Horta i Paul Hankar – koji su imali vodeću ulogu u ovom total design stilu koji je dominirao ne samo na području arhitekture, već i u pokućstvu i predmetima za uređenje doma te ukrasima i nakitu. Pokret je crpio nadahnuće iz prirode, kao kontrast industrijalizaciji, i trajao kratko, otprilike do 1914., no njegov snažan utjecaj ostavio je traga u svijetu. Zgrade Victora Horte među najljepšima su u Bruxellesu; posebno se ističu Muzej stripa, Hôtel Solvay, Hôtel Tassel, Hôtel van Eetvelde te Maison & Atelier Horta. Nakon Prvog

svjetskog rata Art nouveau je zamijenio Art déco, koji je u 20-im i 30-im godinama koegzistirao s modernizmom, a karakteriziraju ga suzdržanost te izražene geometrijske linije i prevlast funkcionalnosti nad dekoracijom.

Manneken Pis - Jeanneke Pis: Popularnost jedne od najpoznatijih briselskih atrakcija u potpunoj je suprotnosti s njezinom veličinom. Naime, najviše pažnje u ovom gradu dobiva jedna od najmanjih fontana koju ste imali priliku vidjeti. Kip dječaka koji piški izradio je u 17. stoljeću J. Duquesnoy. Osim naziva Mannekenpis, zovu ga i Petit Julien ili Julianske. Često se može vidjeti odjeven u različite kostime, a pojedine outfite šalju mu iz raznih dijelova svijeta. Ranije modne kombinacije ove skulpture možete vidjeti u Muzeju grada Bruxellesa. Svoju žensku inačicu, tj. Jeanneke Pis, djevojčicu koja piški, Bruxelles je dobio 1987., a nalazi se u slijepoj ulici Impasse de la Fidélité.

Nadrealizam: Ovaj zapanjujući umjetnički pokret, koji se razvio u 20. stoljeću, imao je važan utjecaj na Bruxelles. Najpoznatiji predstavnik belgijskog nadrealizma je briselski slikar René Magritte, a znatan doprinos dali su mu i drugi vizionari, poput Louisa Scutenairea i Marcela Mariëna te nekoliko drugih umjetnika, pisaca i pjesnika koji su stvorili čvrsto povezanu interaktivnu grupu. Utjecaj nadrealizma u Bruxellesu utjelovljen je kroz brojne muzeje, lokacije i događanja. U muzeju Magritte nalazi se preko 200 radova ovoga kulturnog umjetnika u kojima se može vidjeti širok raspon njegova talenta. To su ulja na platnu, crteži, skulpture, oslikani predmeti, poster, glazbena djela, fotografije, čak i filmovi koje je režirao. Iako ne sadrži sva njegova poznata djela, muzej daje intiman prikaz umjetnikova života i rada.

Međunarodni sajam turizma PLACE2GO, najveći turistički sajam u Hrvatskoj ove se godine održava osmi put. Dosad se etablirao kao festival koji slavi putovanja i njihov blagotvorni utjecaj na tijelo i um putnika i onih koji će to tek postati. Posjetitelji imaju priliku upoznati se s brojnim svjetskim destinacijama, ostvariti popuste na putovanja, osvojiti brojne nagrade te iz prve ruke čuti iskustva brojnih svjetskih putnika. Bio on udaljen nekoliko sati vožnje ili dva dana leta, svoj PLACE2GO svatko može otkriti na sajmu koji će se održati od 15. do 17. ožujka u Areni Zagreb. Prvi dan rezerviran je samo za akreditirane poslovne posjetitelje, a dodatne informacije saznajte na službenoj web-stranici: www.place2go.org

Tekst: Petra Rožman

Fotografije: Petra Rožman, visitbrussels.com